UUTISET

Vesivoima on puhdasta uusiutuvaa kotimaista energiaa, jonka tuotanto ei vaadi valtion tukea. **TOIMITUSJOHTAJA LAURI VIRKKUNEN, POHJOLAN VOIMA**

PÄIVÄN PUNKTI

Nobel

Euroopan unioni saa Nobelin rauhanpalkinnon.

En ollut varmasti ainoa, joka yllättyi perin juurin uutisesta. Miksi juuri EU?

Toisaalta, juuri EU:n piti se saada. EU on epäonnistunut monessa, mutta onnistunut siinä tärkeimmässä, rauhan rakentamisessa.

Kun me kaikki irvimme EU:ta tänä päivänä, otsikoihin nousevat EU:n surkeat epäonnistumiset. Viimeisin viritys on euro, jota ei varmasti tehtäisi tänä päivänä sellaisena kuin se tehtiin.

Se ei tarkoita, etteikö euro olisi hyvä asia. Se on. Mutta siihen pätee sama kuin sosialismiin. Hyvä asia, mutta jätkät pilasivat sen.

Eurosta tuli jalkapuoli sen takia, että alusta alkaen sallittiin sääntöjen rikkominen. Syyt olivat poliittiset. Kun euro luotiin, uskottiin, että iso volyymi sulattaa kaikki ongelmat. Että määrä korvaa laadun.

Näin ei käynyt. Eikä EU ole monessa muussakaan onnistunut.

Jos ollaan ihan rehellisiä, esimerkiksi EU:n ilmastopolitiikka on surkea ilmestys. Päästökaupan ansiot näkyvät lähinnä pelureiden pussissa. Kansantalouksille siitä on vähän hyötyä.

On kuitenkin yksi asia, missä EU on onnistunut.

Rauha.

Saksa ja Ranska eivät ole käyneet sotaa lähes seitsemään vuosikymmeneen. Eikä kukaan mukaan.

Paljonko maksaa tunti sotaa? Kannattaa yrittää laskea. Kyllä rauha on sittenkin halvempaa.

EU:n suuri ansio on ollut, että se on kesyttänyt Euroopan. Saksasta ja Ranskasta on tullut ystäviä. Britanniasta ja Saksasta on tullut ystäviä. Ranskasta ja Britanniasta on tullut ystäviä.

Jopa Saksa ja Venäjä ovat ystäviä.

EU:n edeltäjä oli hiili- ja teräsunioni. Se oli oman aikansa merkillinen luomus.

Hiili- ja teräsunionin idea oli ryhtyä valvomaan hiilen ja teräksen tuotantoa. Ei tarvinnut laskea tankkeja eikä lentokoneita, riitti että laskettiin niihin tarvittavia raaka-aineita. Siitä syntyi EU.

EU on onnistunut rauhan rakentamisessa.

Monessa muussa se onkin epäonnistunut.Niin kuin kaikki muutkin.

Ehkäpä EU:n kannattaa jatkossa entistä enemmän keskittyä siihen minkä se parhaiten osaa, rauhaan.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Pohjolan Voima perää keskustelua vesivoimasta

Bioenergiaan eniten investoinut yhtiö kaipaa avointa keskustelua vesivoimasta. Uutta vesivoimaa tarvitaan säätövoimaksi ja avuksi tulvasuojeluun.

Pohjolan Voiman toimitusjohtaja **Lauri Virkkunen** perää julkista keskustelua vesivoiman roolista Suomen energiantuotannossa.

”Vesivoima on puhdasta uusiutuvaa kotimaista energiaa, jonka tuotanto ei vaadi valtion tukea. Sen lisääminen on kuitenkin harmillisen pahasti jumissa.”

Lisärakentaminen edellyttäisi koskiensuojelulain avaamista.

Pohjolan Voima on saamassa päätökseen Iijoen laitosten noin 50 miljoonalla eurolla tehdyt tehonnostot. Yhtiöllä on haluja lisätä vesivoimaa jo rakennetuissa joissa muun muassa säilömällä tulvavedet altaaseen.

Yhtiön osalta se tarkoittaisi Kollajan tekojärven rakentamista Pudasjärvellä.

”Tuulivoiman kasvu lisää säätövoiman tarvetta, ja vesivoima olisi parasta mahdollista säätövoimaa. Vesiallas olisi sähkövarasto, joka olisi otettavissa käyttöön erittäin nopeasti.”

Esimerkiksi Kollaja lisäisi nopeaan säätöön soveltuvaa tehoa 100 megawatilla, mikä olisi arviolta kolmannes tuulivoiman säätötarpeesta vuonna 2020.

Säätövoima keskeinen haaste

Virkkusen mukaan säätövoiman riittävyys on keskeinen haaste tulevina vuosina.

”Tarve tulee kasvamaan, joten säätövoima on olennainen osa energiaomavaraisuutta. Yksin tuonnin varaan jättäytyminen on hintariski.”

Kyse olisi myös tulvasuojelusta. Esimerkiksi Iijoen tulviessa syntyy laaja tulvajärvi, jonka syntyminen voitaisiin estää ohjaamalla ylimääräinen vesi Kollajaan.

Tavallisena vuonna neljännes tulva-ajan vesistä joudutaan juoksuttamaan voimalaitosten ohi, Virkkunen arvioi. Ongelma korostuu sateisena vuonna, kuten nyt.

Vanhat virheet eivät toistuisi

Virkkusen mielestä vanhat mielikuvat vesivoiman rakentamisesta on syytä unohtaa. ”Nyt eletään erilaista aikaa ja myös toimintatavat ovat toiset.”

Pohjolan Voima on selvittänyt varsin perinpohjaisesti Kollajan vaikutuksia luontoarvoihin ja virkistyskäyttöön. Selvitysten mukaan tekojärvi ei verottaisi Natura-arvoja ja alue on asumaton.

Pudasjärven kunnalle se toisi arviolta miljoonan euron kiinteistöverotulot vuodessa.

Uusimmat selvitykset toimitetaan viranomaisille loppuvuoden aikana lausunnon antoa varten. Vastauksia odotetaan ensi kesään mennessä.

Neljännes lisää bioenergiaa

Pohjolan Voima on viime vuosina lisännyt ja lisää jatkossakin metsäenergian käyttöä polttoaineena.

Viime viikolla se otti käyttöön 15. biopolttoainetta käyttävän voimalaitoksensa Hämeenkyrössä ja ensi vuoden alussa käynnistyy Vaasan Vaskiluodossa osakkuusyhtiön biokaasutin, joka korvaa hiilen käyttöä metsähakkeella.

Kun yhtiö käytti bioenergiaa 3 000 gigawattituntia viime vuonna, käyttö kasvanee reiluun 4 000 gigawattituntiin vuonna 2015.

Turpeen tulevaisuus huolestuttaa

Yhtiö on investoinut uusiutuvaan energiaan noin 1,5 miljardia euroa kymmenen vuoden aikana. Se on enemmän kuin millään muulla yhtiöllä Pohjoismaissa 2000-luvulla.

Investointipäätökset bioenergiaan on tehty sillä oletuksella, että polttoainetta voidaan käyttää myös jatkossa, Virkkunen sanoo.

Etenkin turpeen käytön tulevaisuus huolestuttaa. ”Vaikka turve tuottaa päästöjä, sen monia hyviä ominaisuuksia ei saa unohtaa”, hän korostaa.

”Laitokset on rakennettu rinnakkaiskäyttöön. Turpeen käyttö tukipolttoaineena varmistaa metsähakkeen hyödyntämisen ja estää voimakattilan kulumista.”

Turpeen käyttöön liittyvät ympäristöhaitat esimerkiksi vesistöissä pitää hoitaa kuntoon. ”Nykytekniikalla sen pitäisi onnistua”, Virkkunen toteaa.

Venäläissähkön tuonti alle puoleen

Suomen energiamarkkinoilla kuluva vuosi on ollut poikkeuksellinen. Runsaiden sateiden takia vesivarastot ovat kasvaneet ennätyssuuriksi Norjassa ja Ruotsissa, mikä on painanut sähkön tukkumarkkinahintaa myös Suomessa.

Uutta on myös se, että Venäjältä tuotavan sähkön määrä on jäänyt alle puoleen huippuvuosista.

Virkkusen mukaan tuontia on vähentänyt sähkön kysynnän kasvu itänaapurissa.

”Tämä nostaa esille kysymyksen Suomen sähköomavaraisuudesta, kuinka paljon tarvitsemme perus- ja kuinka paljon säätövoimaa ja tuottaisimmeko me jatkossa sen itse.”

TIINA TAIPALE

FAKTAT

Pohjolan Voima

Yhtiö tuottaa sähköä ja lämpöä osakkailleen vesi-, lämpö- ja ydinvoimalla omakustannushintaan.
Suomen toiseksi suurimman energiayhtiön liikevaihto oli 1 130 miljoonaa euroa vuonna 2011.
Sähköntuotanto oli viime vuonna 14,5 terawattituntia, josta ydinvoiman osuus oli 55, vesivoiman 12 ja teollisuuden kanssa toteutetun yhteistuotannon 14 prosenttia.
Suurimmat omistajat ovat UPM-Kymmene (43 pros.) ja Stora Enso (15 pros.). Omistusta myös paikallisilla sähköyhtiöillä ja isoilla kaupungeilla.

MARKKU VUORIKARI

Lauri Virkkunen uskoo, että Suomi voi saavuttaa EU:n asettaman tavoitteen uusiutuvan energian osuuden kasvusta 37 prosenttiin.

Virkkunen vaatii päätöksentekoon ennakoitavuutta

Pohjolan Voiman (PVO) toimitusjohtaja **Lauri Virkkunen** toivoo kotimaan päätöksenteolta pitkäjänteisyyttä.

”Toimintaympäristön pitää olla vakaa ja ennustettava, sillä energiayhtiöiden investoinnit ovat pitkäikäisiä. Jos sääntöjä muutetaan takautuvasti, se heikentää investointien kannattavuutta ja nostaa investointikynnystä.”

Energiayhtiöiden osuus Suomen teollisista investoinneista oli 40 prosenttia viime vuonna.

Yksi huolenaiheista on suunnitteilla oleva päästöttömille sähköntuotantomuodoille eli ydin- ja vesivoimalle kohdennettava rangaistus- eli windfall-vero. PVO on investoinut hiilidioksidivapaaseen tuotantoon neljä miljardia euroa 2000-luvulla.

”Verolla kerättävät varat olisivat jatkossa suoraan pois investoinneista. Lisäksi jo tehtyjen investointien verottaminen jälkikäteen luo epävarmuutta.”

Hallituksen kehysriihessä maaliskuussa asetettiin tavoitteeksi, että windfall-verolla kerättäisiin vuosittain 170 miljoonaa euroa vuodesta 2014.

Valtiovarainministeriön esitys valtiollisen kiinteistöveron kaltaisesta verosta on tarkoitus lähteä lausuntokierrokselle loppuvuonna. Jo kaksi edellistä hallitusta yritti veroa, mutta komissio tyrmäsi molemmat esitetyt mallit.

Veroa yli puolet liikevaihdosta

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen Etlan arvioiden pohjalta PVO on laskenut, että sen vesivoimayhtiö joutuisi maksamaan windfall-veroa noin kymmenen miljoonaa euroa vuodessa.

”Yhdessä kunnallisen kiinteistöveron kanssa se olisi noin 60 prosenttia vesivoimayhtiön nykyisestä liikevaihdosta. Onko tämä enää kohtuullista?”

Ydinvoiman tuotantokustannuksia vero lisäisi 15–30 prosenttia.

Virkkunen tyrmää myös veron perusteet.

”Pohjolan Voima tuottaa sähköä osakkailleen omakustannushintaan, joten mitään ansiotonta arvonnousua ei ole syntynyt”, hän sanoo.

”Vero siirtyisi suoraan meitä omistavien metsäyhtiöiden tuotantokustannukseen ja heikentäisi niiden kilpailukykyä. Omistajakunnissa sähkönhinta nousisi tai kuntien tulot laskisivat, mikä näkyisi kuntalaisten kukkarossa.”

Luontoarvoja ei ympäristönsuojelulakiin

Virkkunen kummastelee ympäristöministeriön aikeita tuoda luontoarvot osaksi ympäristönsuojelulakia.

”Kuten pitääkin, erilaisilla luontoarvoilla on jo nykyisin vahva asema päätöksenteossa. Niiden sisällyttäminen ympäristönsuojelulakiin sotkisi vain lainsäädäntöä”, hän arvioi.

”Sen sijaan että lupamenettely jouhevoituisi, muutos hidastaisi sitä ja loisi epävarmuutta investointipäätöksiin. Se ei olisi hyvää hallintoa.”

Myös EU:n suunnitelma luoda yhtenäiset kriteerit kestävästi tuotettavalle biomassalle tuottaa huolta. Asia koskee koko Suomea, Virkkunen kertoo.

”Pahimmillaan osa biomassasta luokiteltaisiin niin, ettei sitä pidettäisi enää kestävästi tuotettuna, jolloin myös sen päästöneutraalius olisi vaarassa. On tärkeä, että Suomen hyvät käytännöt saavat tunnustusta, jotta kansantalous ei kärsi vääristä johtopäätöksistä.”

TIINA TAIPALE

YM pahoittelee ympäristönsuojelulain uudistuksen laajuutta

Korkein hallinto-oikeus tyrmäsi erillisen turvelain säätämisen

Ympäristöministeriön (YM) kansliapäällikkö **Hannele Pokka** kertoo, että ministeriö kävi läpi useita vaihtoehtoja luonnonarvokäsitteen sisällyttämiselle ympäristönsuojelulakiin.

Harkinnassa oli erillisen maa-aines- ja turvelain säätäminen, turvetuotantoa koskevan pykälän lisääminen vesilakiin ja turvepykälän sisällyttäminen ympäristönsuojelulakiin.

Edellä mainitut ehdotukset olisivat rajanneet muut elinkeinot kiristyvän ympäristöluvituksen ulkopuolelle.

”Kaikki nämä vaihtoehdot hylättiin eri perustein, valitettavasti”, Pokka pahoittelee.

Muun muassa korkeimman hallinto-oikeuden asiantuntijat olivat sitä mieltä, että Suomeen ei tule säätää enää koskiensuojelulain tapaisia erityislakeja.

Jatkossa suositaan yleislainsäädäntöä, koska ei tiedetä, mihin suuntaan yhteiskunta kehittyy.

”Jonkun vuoden päästä voi tulla taas jokin uusia asia, johon lakia pitäisi soveltaa”, Pokka selventää.

Ei vaikuta maa- ja metsätalouteen

Ympäristönsuojelulakiin sisällytettävällä luontoarvolla YM haluaa puuttua turveteollisuuden ympäristölupiin. Käytännössä lakiesitys rajaisi turvetuotannon luontoarvoiltaan merkittävien soiden ulkopuolelle.

Pokka vakuuttaa, ettei lakiuudistus vaikuta maa- ja metsätalouteen lainkaan.

Myöskään tuulivoimaloiden rakentamiseen se ”ei juuri vaikuta”, koska myllyjen sijoittelu ratkaistaan kaavoituksessa.

TERO PAJUKALLIO

Kansliapäällikkö Hannele Pokka vakuuttaa, ettei ympäristönsuojelulaki vaikuta maa- ja metsätalouteen.

Muut ministeriöt vastustavat uudistusta

Ympäristönsuojelulain uudistusta valmistelevat työryhmät ovat saaneet työnsä päätökseen. Laki lähtee marraskuussa lausunnolle ja sen on tarkoitus tulla voimaan keväällä.

Luonnonarvojen sisällyttämistä ympäristölupamenettelyyn valmistellut työryhmä on ollut eripurainen. Uudistusta vastustavat maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Elinkeinoelämän keskusliitto ja MTK.

Monen tahon mielestä koko lainsäädännön uudistus on turha, koska hallitus on jo tehnyt periaatepäätöksen turvetuotannon siirtämiseksi pois luonnontilaisilta soilta.

Pokan mukaan turvetuottajat hakevat edelleen ympäristölupia arvokkaille soille, joten lakimuutos tarvitaan.

KATJA KOLJONEN